

Kauneushoitola, jalkahoitola tai tatuointi- /lävistysliike, kampaamo, parturi

Espoon seudun ympäristöterveys
Ohje 16.5.2018 /8.10.2018

KAUNEUSHOITOLAN, JALKAHOITOLAN, TATUOINTI-/LÄVISTYSLIIKKEEN, KAMPAAMON TAI PARTURIN PERUSTAMINEN

SISÄLLYS

1	ILMOITUS.....	3
2	RAKENTEELLISET VAATIMUKSET.....	3
	2.1 Huoneisto	3
	2.2 Ilmanvaihto	4
	2.3 Siivousvälinetila ja vesipisteet.....	5
	2.4 Säilytystilat.....	5
3	TOIMINNALLISET VAATIMUKSET	5
4	ERITYISVAATIMUKSET	6
	4.1 Tatuointi- ja lävistysliikkeet	6
	4.2 Solarium	6
5	TUOTETURVALLISUUS JA TUOTEVASTUU	7
6	LAINSÄÄDÄNTÖÄ JA MUITA OHJEITA.....	9
7	YHTEYSTIEDOT	9

1 ILMOITUS

Kauneushoitolan tai muun huoneiston, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä tai -hoitoa käyttöönotosta tai toiminnan olennaisesta muuttamisesta on tehtävä terveydensuojelulain 13 §:n mukainen ilmoitus Espoon seudun ympäristöterveyteen. Ilmoitus uudesta toiminnasta tulee tehdä vähintään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Toiminnan olennaista muutosta koskeva ilmoitus tulee tehdä vähintään 15 vuorokautta ennen muutetun toiminnan aloittamista.

Huoneiston käyttöönottoilmoituksesta on käytävä ilmi:

1. toiminnanharjoittajan nimi, kotipaikka, yhteystiedot ja Y-tunnus
2. selvitys toimintaan varatun paikan sijainnista esim. kauppakeskuksessa huoneiston/tilan numero
3. selvitys harjoitettavasta toiminnasta
4. selvitys vedenhankinnasta, ilmanvaihdosta, viemäröinnistä ja jätehuollosta
5. muut terveyshaitan arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ja mahdolliset toimenpiteet terveyshaitan estämiseksi
6. päiväys ja allekirjoitus nimen selvennyksellä.

Ilmoitukseen on liitettävä huoneiston pohjapiirustus, kalustesuunnitelma ja ilmanvaihtosuunnitelma. Lisäksi toiminnanharjoittajalta voidaan pyytää ilmoituksen käsittelemiseksi lisätietoja tai muita tarpeellisia selvityksiä.

Ilmoituslomakkeita on saatavilla Espoon seudun ympäristöterveyden toimipisteistä tai internetistä (www.espoo.fi/ymparistoterveys).

Espoon seudun ympäristöterveys tarkastaa ilmoituksen ja lähettää todistuksen ilmoituksen käsittelystä. Ilmoituksen käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy kaupunginhallituksen hyväksymän taksan mukaan (www.espoo.fi/ymparistoterveys--> Valvontasuunnitelma ja maksutaksa).

Toiminnanharjoittajan vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta tulee ilmoittaa kirjallisesti Espoon seudun ympäristöterveyteen esim. sähköpostilla terveydensuojelu@espoo.fi.

Kauneushoitolat, tatuointiliikkeet sekä solariumtilat ovat säännöllisen valvonnan alaisia, eli niissä tehdään tarkastuksia valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista laskutetaan toiminnanharjoittajaa kaupunginhallituksen vahvistaman taksan mukaisesti.

2 RAKENTEELLISET VAATIMUKSET

2.1 Huoneisto

Työskentelytilaa suositellaan varattavan asiakaspaikkaa kohden kampaamossa ja parturissa 5 m² ja tatuointiliikkeessä sekä jalka- tai kauneushoitolassa

7 m². Eri toiminnot tulee erottaa toisistaan siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa.

Sisäänkäynnin yhteydessä tulee olla tuulikaappi tai lämmöneristävyydeltään sitä vastaava ovi- tai ilmaverho.

Asiakkaita varten tulee olla odotustila ja heidän vaatteitaan varten naulakko.

Lattian, seinien ja kalusteiden pintojen tulee olla helposti puhtaana pidettäviä.

Työvälineille tulee olla desinfiointi- ja kuivausmahdollisuus (desinfiointiaine tai desinfiointilaite sekä kuivaushylly tai -kaappi).

Pyykinpesua varten tulee olla asianmukaiset tilat, joissa tekstiilit pestään ja kuivataan koneellisesti erillään muusta toiminnasta. Vaatehuolto voidaan järjestää myös ulkoistetusti.

Henkilökuntaa varten tulee olla wc-tila. Wc:n yhteydessä tulee olla vesipiste, jota käytetään ainoastaan käsienpesuun wc-käynnin yhteydessä.

2.2 Ilmanvaihto

Ilmanvaihtojärjestelmäksi edellytetään vähintään koneellista poistoa ja raitisilmaventtiileitä. Asiakas-paikkojen ollessa yli kolme suositellaan koneellista tulo- ja poistoilmanvaihtoa.

Ilmanvaihdon tulee olla riittävä, poistoilmavirran tulisi olla vähintään 4 l/s/m². Ilmanvaihtosuunnittelussa tulee tavoitteena olla ilmanvaihto, jossa epäpuhtaudet poistetaan työpisteestä ja puhdas ilma tuodaan tilalle. Akryylikynsien laittopisteessä tulee olla erillinen paikallispoisto.

2.3 Vesipisteet

Työpisteen läheisyydessä tulee olla käsienpesupiste, joka tulee varustaa kertakäyttöpyyhkeillä ja pesuaineannostelijalla.

Eri toimintoihin tarkoitettujen työvälineiden pesua varten tulee olla tarkoituksenmukaiset pesualtaat ja säilytystilat. Kasvo- ja jalkahoidoissa käytettävien välineiden puhdistukseen tulee olla aina erilliset pesualtaat.

Jalkahoidossa syntyville jätevesille tulisi varata erillinen kaatoallas.

Pienimuotoisessa kauneushoitolatoiminnassa (enintään 3 asiakaspaikan huoneistossa) voidaan hyväksyä yksi yhteinen vesipiste käsien ja välineiden pesuun. Tällöin tulee huolehtia, että pesualtaan vieressä on laskutilaa, jotta alasta ei käytetä välineiden laskutilana.

Kampaamoissa ja partureissa asiakkaiden hiusten pesuun suositellaan varattavan vähintään yksi allas 1- 4 asiakaspaikkaa kohti. Lisäksi jos liikkeessä on yli viisi asiakaspaikkaa, tulee siellä olla erillinen asianmukaisesti varustettu käsienpesupaikka.

2.4 Siivousvälinetila

Siivousvälineille ja puhdistusaineille tulee varata erillinen siivousvälinetila, jossa on vesipiste, kaatoallas, kuivauspatteri, lattiakaivo, koneellinen poistoilmanvaihto sekä hyllyjä ja telineitä siivousaineille ja -välineille.

2.5 Säilytystilat

Puhtaille ja käytetyille tekstiileille sekä muulle materiaalille tulee varata riittävästi säilytystilaa.

Jokaiselle työntekijälle tulee varata pukukaappi työ/ulkovaatteita varten.

3 TOIMINNALLISET VAATIMUKSET

3.1 Välineiden yms. puhdistus

Kasvo- ja jalkahoitoon tulee olla omat työvälineet. Ne tulee puhdistaa, desinfioida ja säilyttää erillään toisistaan ja suojassa pölyltä ja likaantumiselta. Puh-taisiin välineisiin kosketaan vain desinfioiduin käsin tai tehdaspuhtain suojakä-sinein.

Työvälineet tulee puhdistaa jokaisen asiakkaan jälkeen. Mekaaninen puhdis-tus tulee suorittaa huolella (harjaamalla tai ultraäänipesurilla) ja sen tehosta-miseksi välineet tulee desinfioida tai steriloida:

Desinfiointi

- tehtävä aina kun väline tms. on ihokosketuksessa (mutta ei läpäise ihoa tai limakalvoa tai koske rikkiäistä ihoa)
- tehtävä aina verellä ja eritteillä infektoituneille välineille
- välineiden keittäminen vähintään 5 min tai kemiallinen desinfiointi sekä huuhtelu ja kuivaus
- mahdollisuus käyttää kertakäyttövälineitä

Sterilointi

- tehtävä aina, kun väline tms. läpäisee ihon tai limakalvon tai on kosketuk-sissa rikkiäisen ihon kanssa (esim. neulanpisto, lävistys, tatuointi, kup-paus)
- mahdollisuus käyttää steriilejä pakattuja välineitä tai steriilejä pakattuja ker-takäyttövälineitä. Säilytys kaapissa ovet suljettuna (erillään).
- Steriloidut pakkaukset merkitty viimeisellä käyttöpäivällä: sterilointikääre 1kk, kuumasaumattu sterilointikalvopakkaus 1 vuosi ja sterilointilaatikko 1 - 6 kk.
- sterilointi esim. kuumasterilaattorissa tai autoklaavissa ja pakkaus
- sterilointilaitteen tehoa seurataan fysikaalisilla, kemiallisilla ja/tai biologisilla indikaattoreilla, jotta varmistutaan steriloinnin tehosta:
 - o Fysikaalinen laite, indikaattoreina lämpötila ja painemittari tai piirturi
 - o Kemiallinen, indikaattorina värimuutos
 - o Bioindikaattori, viljelyaika 2-7 vuorokautta
 - o Höyrysterilointi autoklaavissa ylipaine vesihöyryssä 15 min (paperila-minaattipussi) autoklavointiteippi (varmistetaan sterilointitulok-si, muuttaa värinsä steriloinnissa)

- Kuumasterilointi (160°C 2 tuntia, 170°C 1 tunti, 180°C 1/2 tuntia) (kuumateippi-indikaattorilla varmistetaan sterilointitulokset, muuttaa värinsä steriloinnissa)
- Käyttö- ja huolto-ohjeet: Käyttö ohjeiden mukaisesti ja huolto säännöllisesti

Suojaviitan alla asiakkaan ihoa vasten tulee käyttää kertakäyttöistä niskasuojusta.

Työntekijän tulee pukeutua asianmukaiseen työasuun. Työasun tulee olla helposti pestävää, likaa hylkivää materiaalia.

3.2 Käsien ja työvälineiden puhdistus

Hygieenisillä työtavoilla on infektioiden torjunnassa erittäin suuri merkitys. Kätet on puhdistettava huolellisesti ennen työn aloittamista ja kätet desinfioidaan ennen toimenpiteen tekemistä ja sen jälkeen. Kätet desinfioidaan myös ennen suojakäsineiden pukemista ja niiden riisumisen jälkeen. Työssä, jossa rikotaan asiakkaan iho, tulee käyttää kertakäyttöisiä, esimerkiksi vinyyli- tai nitrilihansikkaita.

3.3 Pintojen puhdistus

Myös toimenpidetilan pinnat on puhdistettava ensin mekaanisella puhdistuksella alkaen puhtaimmista pinnoista likaisiin pintoihin päin. Pinnat jotka voivat olla kosketuksissa läpäistävään ihoon, pyyhitään jokaisen asiakkaan jälkeen ja käsitellään lisäksi desinfiointiaineella. Desinfiointi on tehtävä aina verellä ja eritteillä infektioituneille pinnoille.

4 ERITYISVAATIMUKSET

4.1 Tatuointi- ja lävistysliikkeet

Tatuointia ei suositella tehtäväksi alle 18-vuotiaalle ilman huoltajan kirjallista suostumusta eikä päihtyneelle henkilölle (tatuoinnin poistaminen vaatii ihonsiirtoleikkauksen tai laserhoitoja).

Ennen tatuointia/lävistystä asiakkaalle on annettava riittävät tiedot toimenpiteeseen liittyvistä turvallisuusriskeistä ja hoito-ohjeet. Turvallisuusriskejä ovat esim. väriaineista aiheutuvat allergiset reaktiot (erityisesti mustat hennatatuoinnit) ja kehon muokkaukseen liittyvät tulehdus- ym. riskit.

Ihon käsittelyyn käytettävät välineet tulee desinfioida ja steriloida asianmukaisesti jokaisen asiakkaan jälkeen.

Tarkkuutta vaativissa, usein toistuvissa tehtävissä tulee olla riittävä kohdevalaistus.

4.2 Solarium

Jokainen solariumlaite tulee sijoittaa erilliseen tilaan, joka on vähintään 4 m².

Kokovartalosolariumlaitoksissa asiakkaiden käyttöön tulee varata suihku-, pu-
keutumis- ja WC-tilat.

Solarium

- laitteen tulee soveltua rusketuskäyttöön eli sen tulee olla UV-tyyppiä 3
- laitteessa tulee olla ajastin, jolla voidaan valita säteilytysajan mukaiset ajat ja, joka katkaisee säteilytyksen asetetun ajan jälkeen
- henkilökunta tai sivulliset henkilöt eivät saa altistua UV-säteilylle tarpeettomasti
- lista valolle herkistävistä lääkeaineista on pidettävä asiakkaiden nähtävissä solariumtilassa
- solariumissa ei tulisi käyttää kosmetiikkaa (STUK:n ohje)
- laitteen välittömässä läheisyydessä ei tule pitää esillä tai mainostaa solariumissa käytettävää kosmetiikkaa
- laitteen yhteydessä tulee olla STUK:n ohjeiden mukaiset varoitus- ja muut merkinnät ja käyttöohjeet sekä tiedot käyttöajoista
- asiakkaan käyttöön on annettava standardin EN 60335-2-27 mukaiset silmiensuojaimet
- laitteen pinnat, jotka joutuvat kosketuksiin ihon kanssa, on puhdistettava jokaisen käyttökerran jälkeen.
- laitteen tulee olla Säteilyturvakeskuksen hyväksymä ja sille on oltava huoltosuunnitelma
- käyttöpaikalla tulee olla nimetty / perehdytetty 18 vuotta täyttänyt vastuuhenkilö, joka opastaa asiakkaita sekä valvoo etteivät alle 18-vuotiaat pääse käyttämään solariumeja. Itsepalvelusolariumit ovat kiellettyjä.

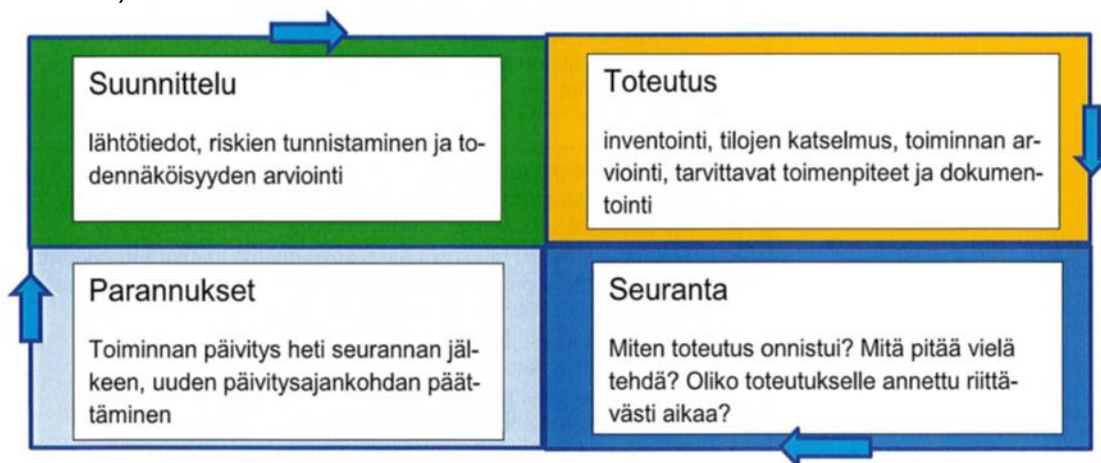
www.solariumk18.fi

5 OMAVALVONTA

Toiminnanharjoittajalla on velvollisuus tunnistaa toimintansa terveysriskit ja järjestää toimintansa siten, että terveyshaitat estetään mahdollisuuksien mukaan. Toiminnanharjoittajan tulee voida esittää, miten toimintaan vaikuttavat riskit on tunnistettu, miten niiden vakavuus on arvioitu ja mitä riskien hallintakeinoja toiminnanharjoittaja ja työntekijät ovat ottaneet käyttöön. Tätä tarkoitusta varten toiminnanharjoittajan on hyvä laatia omavalvontasuunnitelma.

Toimivalla omavalvonnalla voidaan ehkäistä terveyshaittoja havaitsemalla puutteita sisäympäristössä tai toimintatavoissa ja korjaamalla oma-aloitteisesti havaitut puutteet.

Toimiva omavalvonta sisältää neljä osa-alueetta, jotka ovat keskenään jatkuvassa ja itseään korjaavassa prosessissa (kuva1: lähde Valviran ohje 12/2018)

Kuva 1 Omavalvontamalli

Toiminnanharjoittajan on hyvä laatia kirjallinen omavalvontasuunnitelma, jotta se on kaikkien luettavissa, käytettävissä ja hyödynnettävissä toiminnan ylläpitämisessä sekä kehittämisessä. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan toimintaa, toiminnan riskitekijöitä sekä riskitekijöiden ennaltaehkäisyä. Omavalvontasuunnitelma voi sisältää esimerkiksi seuraavia asioita:

- 1) Toiminnan kuvaus ja tilat
 - Tiloissa tarjottava toiminta/palvelu
 - Toiminta-ajat
 - Henkilömäärät
 - WC- ja vesipisteiden määrät
 - Siivous- ja pyykkihuolto
 - Pintojen desinfiointi
- 2) Tilojen terveydelliset olosuhteet
 - Fysikaaliset, kemialliset, biologiset
- 3) Toiminnan riskitekijät
 - Sijainti ja ympäristö
 - Toiminnot joihin sisältyy terveysriski
 - Herkät väestö- ja riskiryhmät
 - Toiminnassa ja tiloissa tapahtuvat muutokset
 - Huoneiston korjaustarpeet
 - Pintojen ja tilojen helposti puhtaana pidettävyys
 - Haittaeläimet
- 4) Riskitekijöiden ennaltaehkäisy
 - Ajantasainen selvitys rakennuksen kunnosta
 - Ajantasaiset käyttäjäkyselyt (ml. mahdolliset sisäilmakyselyt)
 - Toiminta ja tilojen riittävyys sekä soveltuvuus toimintaan nähden
 - Henkilökunnan perehdytys ja ajantasaiset työ- ja toimintaohjeet
 - Sidosryhmien välinen yhteistyö ja viestintä
 - Tilojen siisteys, järjestys ja hygieenisuus
 - Siivoussuunnitelma ja toteutumisen seuranta

- Huoltosuunnitelmat kiinteistöön ja teknisiin laitteisiin liittyen
 - Ilmanvaihtolaiteiden nuohous ja puhdistus
 - Tilojen korjaukset / toimivuus
 - Toiminnassa käytettävien laitteiden toimivuuden seuranta
- Sisäilmaongelmissa toimiminen ja milloin on syytä epäillä sisäilmaongelmaa
- Epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin varautuminen
- Haittaeläimien torjunta

Dokumentaatio kuuluu omavalvontaan. Omavalvontaan sisältyy terveydellisiin olosuhteisiin liittyvien ilmoitusten ja toimenpiteiden kirjaaminen ja dokumenttien säilyttäminen. Kirjaaminen on myös omavalvonnan kehittämisen edellytys.

6 KULUTTAJATURVALLISUUS JA TUOTEVASTUU

Kuluttajaturvallisuusvalvonta on siirtynyt kokonaisuudessaan Tukesille 1.5.2016. Toiminnanharjoittajan huolellisuusvelvoitteesta, kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluksien käyttöön liittyvistä turvallisuusriskeistä ja annettavista tiedoista (esim. solarium, tatuointi) yms. saa lisätietoa Tukesilta <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/>

7 LAINSÄÄDÄNTÖÄ JA MUITA OHJEITA

Terveydensuojelulaki 763/1994
 Terveydensuojeluasetus 1280/1994
 Säteilyturvakeskuksen ohje ST 9.1 "[Solariumlaitteiden säteilyturvallisuusvaatimukset ja valvonta](#)"

8 YHTEYSTIEDOT

Espoon seudun ympäristöterveys
 PL 210
 02070 ESPOON KAUPUNKI
 käyntiosoite: Pihatörmä 1 C (Espoo) ja Ervastintie 2 (Kirkkonummi)
 asiakaspalvelu (09) 816 23900 (ma–pe klo 8.30–12.00)
 terveydensuojelu@espoo.fi
 www.espoo.fi/ymparistoterveys